

Místo námořníků a času

GREENWICH – KDE NULTÝ POLEDNÍK PROTÍNÁ LONDÝN

Londýnská čtvrť Greenwich se v poslední době dostala na titulní stránky novin bohužel kvůli květnovému požáru jedné ze svých perel – plachetnice Cutty Sark. Jedinečné jsou ale i další památky.

Vědme, že přes značné poškození vstane někdejší chlouba britského obchodního námořnictva, spuštěná na vodu roku 1869, z popela stejně jako před časem Alexandřin palác v severním Londýně. Nešťastná událost ale neubírá tomuto místu, které bylo na seznam UNESCO zapsáno právě před deseti lety, nic na atraktivnosti.

Admirál Nelson a druzí

Greenwich je rodištěm královny Alžběty I., za její vlády se ve druhé polovině 16. století ostrovní království stalo námořní velmocí. Těžko by se proto hledalo lepší umístění pro expozici historie britského mořeplavectví než právě zde. Na britské poměry je ale tamní Národní námořní muzeum poměrně mladé, bylo otevřeno až ve třicátých letech minulého století. Řada exponátů a artefaktů seznamuje s velkými zámořskými objevy spojenými například se jmény kapitánů Jamese Cooka či Jamese Clarka Rosse. Muzeum samozřejmě nezapomíná na oka-

Královská observatoř v Greenwichi

mžiky slávy válečného námořnictva, především na vítězství britské flotily nad Francouzi u Trafalgaru v roce 1805. A zejména na svého největšího hrdinu admirála Horatia Nelsona, který v bitvě zahynul.

Z mnoha různých modelů a fotografií zavane také atmosféra transatlantických plaveb na luxusních parolodích. Expozice připomíná i zašlou slávu londýnského přístavu, kdysi jednoho z největších a nejdůležitějších na světě. Součástí muzea je také nejstarší dochovaná budova v Greenwichi – Queen's House, jakýsi letní královský zámek, postavený podle návrhu jednoho z nejvýznamnějších anglických architektů své doby Iniga Jonese. Queen's House byl dokončen v roce 1635, na jeho vnitřní výzdobě se podíleli přední evropští

Nultý poledník vyznačený na nádvoří observatoře

umělci jako Jordaens či Gentileschi. V tomto královském sídle jsou vystaveny především obrazy související s mořeplavectvím, ale nechybějí ani portréty Alžběty I.

Návštěvníky přitahuje do Greenwichu téměř jako magnet také proslulý nultý poledník, který ji protíná a od nějž se počítají zeměpisné délky. Greenwichský čas je synonymem pro čas světový. Na nádvoří Královské observatoře, již založil roku 1675 král Karel II., tak snad žádný z návštěvníků nevynechá příležitost stát jednou nohou na západní a druhou na východní polokouli. V budovách observatoře, navržené hvězdou anglické architektury 17. století Christopherem Wrenem, dnes najdete unikátní expozici věnovanou měření času a astronomii, jež je součástí Národního námořního muzea.

Dříve špitál, dnes univerzita

Panorama Greenwichu je neodmyslitelně spojeno s rozlehlým komplexem Královské námořní koleje s nezaměnitelným archi-

tektickým rukopisem Christophera Wrena. Budovy sloužily nejprve jako špitál pro námořníky, od roku 1873 tu sídlila Royal Naval College. Námořníci ji opustili před dvanácti lety, nyní je domovem Greenwichské univerzity. Za návštěvu stojí především Painted Hall, jejíž výzdobu dokončil roku 1727 anglický malíř James Thornhill. Právě v těchto prostorách byla počátkem roku 1806 vystavena rakev s ostatky admirála Nelsona, jemuž je tu věnována i malá výstava.

Pokud by snad někoho námořní dějiny či historie času už nudily, může strávit příjemné chvíle v rozlehlém parku, který se šplhá od muzea až daleko za observatoř. Staleté mohutné stromy i v parném létě poskytují chladivý stín. ■

JAROSLAV BERÁNEK

Informace

Do Greenwichu se z centra Londýna dostanete speciálním vláčkem Docklands Light Railway. Cesta ze stanice metra Bank do stanice Cutty Sark trvá 20 minut. Příjemné je plout do Greenwichu lodí. Plavba od Westminsteru trvá přibližně hodinu, zpáteční lístek stojí 9,40 GBP, při předložení platné denní jízdenky z London Transport 6,25 GBP.

Národní námořní muzeum, Queen's House a Královská observatoř jsou otevřeny denně od 10 do 17 hodin. Vstup je zdarma, platí se jen do zvláštních dočasných výstav. Areál Old Royal Naval College je otevřen zdarma denně od 8 do 18 hodin, Painted Hall od 10 do 17 hodin.

Více informací: www.nmm.ac.uk
www.royalnavalcollege.org
www.cuttrysark.org.uk